

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky predkladá návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky o poskytovaní podpory na kompenzáciu hospodárskej straty poľnohospodárom v dôsledku zvýšeného dovozu obilnín z Ukrajiny (ďalej len „návrh nariadenia vlády“) podľa § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. ako iniciatívny návrh.

V nadväznosti na liberalizáciu dovozov určitých produktov z Ukrajiny do Európskej únie ustanovenú nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/870 z 30. mája 2022 o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na ukrajinské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022) (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2022/870“) počas obdobia od 4. júna 2022 do 1. mája 2023 sa v tomto období zvýšili dovozy pšenice a súraže s číselným kódom položky alebo podpoložky nomenklatúry tovaru ustanovenej Európskou komisiou 1001, kukurice s číselným kódom KN 1005, semien repky alebo semien repky olejnej, tiež drvených, s číselným kódom KN 1205 a slnečnicových semien, tiež drvených, s číselným kódom KN 1206 z Ukrajiny do Bulharskej republiky, Maďarska, Poľskej republiky, Rumunska alebo Slovenskej republiky, a v nadväznosti na liberalizáciu dovozov z Ukrajiny počas obdobia od 4. júna 2022 do 5. júna 2023 sa v tomto období zvýšili dovozy raže s číselným kódom KN 1002, jačmeňa s číselným kódom KN 1003, ovsa s číselným kódom KN 1004, tritikale s číselným kódom KN 1008 60 00, a zmesí produktov s číselným kódom KN 1001, 1002, 1003, 1004, 1005 alebo 1008 60 00 z Ukrajiny do dotknutých členských štátov. Mnohé tieto produkty dovezené počas uvedených období z Ukrajiny do dotknutých členských štátov v nich počas období liberalizácie vytvárali konkurenčný tlak na producentov tých istých produktov v dotknutých členských štátoch, a to najmä vzhľadom k tomu, že trhy v týchto členských štátoch boli už v danom čase týmito produktami nasýtené, a vzhľadom k tomu, že tieto produkty s pôvodom na Ukrajine boli bez navýšenia ich cien o hodnotu cla odpusteného predmetnou liberalizáciou dovozov z Ukrajiny v danom čase ďaleko lacnejšie, než tie isté produkty vyprodukované ich lokálnymi producentami v príslušných dotknutých členských štátoch.

V dôsledku tejto konkurencie v podobe uvedených produktov dovezených z Ukrajiny mali producenti tých istých produktov v dotknutých členských štátoch ťažkosti s odbytom tých istých nimi vyprodukovaných produktov na domácich trhoch, čo nevyhnutne viedlo k ekonomickým stratám na strane týchto producentov. Z dôvodu uvedenej ekonomickej situácie na strane producentov pšenice a súraže, raže, jačmeňa, ovsa, kukurice, tritikale, zmesí obilnín alebo olejnatých semien, semien repky alebo slnečnicových semien Európska komisia prijala vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1343 z 30. júna 2023, ktorým sa stanovuje opatrenie núdzovej podpory pre odvetvia obilnín a olejnatých semien v Bulharsku, Maďarsku, Poľsku, Rumunsku a na Slovensku (Ú. v. EÚ L 168, 3.7.2023) (ďalej len „vykonávacie nariadenie (EÚ) 2023/1343“), ktorým dotknutým členským štátom prideliť pomoc Európskej únie vo výške 100 miliónov eur na opatrenia zamerané na kompenzáciu hospodárskej straty poľnohospodárom v regiónoch na ich území postihnutých v dôsledku zvýšeného dovozu poľnohospodárskych výrobkov v sektore obilnín alebo poľnohospodárskych výrobkov, ktoré sú olejnatými semenami, uvedených v prílohe k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/1343, z Ukrajiny, a ktorým dotknutým členským štátom umožnila pridelovať na tieto opatrenia aj

dodatočnú vnútroštátnu pomoc až do výšky 200 % pridelenej pomoci Európskej únie bez toho, aby sa na pridelovanie dodatočnej vnútroštátnej pomoci vzťahovali čl. 107 až 109 ZFEÚ. Z tejto pomoci Európska komisia pridelila 5 240 000 eur Slovenskej republike, a zároveň jej umožnila pridelovať na uvedené opatrenia dodatočnú vnútroštátnu pomoc až do výšky 10 480 000 eur.

Návrh nariadenia vlády ustanovuje celkovú sumu podpory, základnú sadzbu podpory, podmienky jej poskytnutia a spôsob jej prerozdelenia poľnohospodárom, ktorí na území Slovenskej republiky pestovali pšenicu v roku 2022, a ktorí mali zároveň poľnohospodársku plochu na pestovanie tejto pšenice v príslušnom období evidovanú v integrovanom administratívnom a kontrolnom systéme. Vzťahnúť podporu na pestovateľov pšenice sa navrhuje na podklade stanoviska záujmových samospráv združujúcich poľnohospodárov pôsobiacich v Slovenskej republike, z ktorého vyplýva, že zvýšené dovozy súraže, raže, jačmeňa, ovsa, kukurice, tritikale, zmesi obilnín alebo olejnatých semien, semien repky alebo slnečnicových semien z Ukrajiny na Slovensko počas príslušných období liberalizácie poľnohospodárom produkujúcim tieto obilniny alebo olejnaté semená nespôsobili hospodársku stratu, ktorá by týchto poľnohospodárov znevýhodnila tým istým spôsobom, akým hospodárska strata producentov pšenice spôsobená zvýšenými dovozmi pšenice z Ukrajiny na Slovensko znevýhodnila pestovateľov pšenice.

Návrh nariadenia vlády nebude mať vplyvy na manželstvo, rodičovstvo, rodinu a deti, nebude mať sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, ani vplyvy na služby verejnej správy pre občana. Návrh nariadenia vlády bude mať pozitívny a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy a pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, s ostatnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, právne záväznými aktmi Európskej únie, ako aj medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná.